

2. Куртинець М. І. «Геноцид»: історія створення та утвердження у міжнародному праві. *Міжнародні читання з міжнародного права пам'яті професора П. Є. Казанського* : матер. третьої міжнар. наук. конф. (м. Одеса, 2–3 листопада 2012 р.) / відп. за випуск М. І. Пашковський; НУ «ОЮА». Одеса : Фенікс, 2012. С. 402–405.

3. Lemkin R. Axis Rule in Occupied Europe: Laws of Occupation- Analysis of Government – Proposals for Redress – Washington, DC: Carnegie Endowment for International Peace, 1944. – P. 79 – 95.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Каненберг-Сандул О. К.

Яковець Дар'я Миколаївна, Юраш Катерина Анатоліївна
студентки І-го курсу магістратури
факультету міжнародно-правових відносин
Національного університету «Одеська юридична академія»

РОЛЬ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ В УКРАЇНІ

Як притягнути до відповідальності осіб, винних у найтяжчих міжнародних злочинах? Таких як воєнні злочини, геноцид, агресія та злочини скоєні проти людяності.

Міжнародний кримінальний суд (МКС далі), також відомий як Гаазький трибунал, перший правовий інститут ООН покликаний забезпечувати дотримання міжнародного права та встановлювати провину окремих осіб. Правовою діяльністю є Римський статут від 1998 року, діє з 2002 року [2].

Сьогодні до Міжнародного кримінального суду входять 123 країни, проте України серед них немає. Чому країна, яка потерпає від воєнних злочинів, агресії, геноциду не входить до учасників суду?

Україна підписала Римський статут ще 22 роки тому назад, 20 січня 2000 року, але так і не ратифікувала його. Конституційний Суд України постановив, що повна ратифікація Статуту неможлива, тому що це суперечить Конституції України, зокрема деяким положенням Розділу VIII «Правосуддя», в якому зазначено здійснення правосуддя лише судами України (принцип компліментації). Вже в 2019 році ця перешкода була усунена, зміною до ст. 124 Конституції України. Однак і до сьогодні Римський статут залишається нератифікованим [3].

Варто зазначити, що в листопаді 2013 року юрисдикція суду розповсюджується на територію України та з тимчасово окупованими територіями Криму і Донбасу, лише завдяки двом заявам, що зробила Україна до МКС.

Чому важливо ратифікувати Римський статут Україні?

По-перше, це є прямим обов'язком країни, яка підписала Угоду про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (ст. 8) [1].

По-друге, це єдиний механізм притягнення до відповідальності на міжнародному рівні осіб, які причетні до «злочинів під час Майдану», злочинів на окупованих територіях та в реаліях сьогодення – воєнні злочини, а саме війна на території України.

По-третє, після ратифікації Україна зможе мати всі права держав-учасниць Міжнародного кримінального суду, включаючи весь спектр процесуальних та організаційних прав.

Якби Україна стала державою-членом МКС, це поліпшило б ситуацію на сьогодні. А саме розпочалось б повномасштабне розслідування винних у найтяжчих міжнародних злочинах, чого і потребує наша країна.

Яскравим позитивним прикладом є Палестина, яка переконала МКС відкрити провадження, не маючи на це, здавалось би, ніяких шансів. Дійсно цікаво спостерігати за країнами, які мають слабші геополітичні потужності, проте намагаються використовувати всі можливі міжнародно-правові засоби для відстоювання своїх інтересів. Палестина отримала статус держави-спостерігача в ООН, що дозволило їй приєднатися до міжнародних угод, в тому числі, ратифікувати Римський статут в 2015 році [4].

Україна – це держава, яка отримує підтримку від усього світу та має багато можливостей, недоступний на той час для Палестини. Проте український уряд повинен поставити перед собою питання щодо цілісності стратегії. Адже, різноманітні скарги подають до міжнародних установ, тим самим втрачаючи єдину мету звернення. А в деяких випадках аргументи суперечать одне одному.

Лише після ратифікації Україна буде мати додаткові права і привілеї повноцінної участі у МКС. В свою чергу, це сприятиме розслідуванню злочинів на території України проти українського народу та пришвидшить його. Зараз Україна має лише обов'язки перед Міжнародним кримінальним судом, оскільки скористалась додатковим механізмом одноразового (ad hoc) визнання юрисдикції суду без пов-

ноправної участі держави у Римському статуті щодо ситуації в Криму та Донбасі, але може мати також і права.

Отже, з вищенаведеного можемо зробити висновок, що треба боротися на всіх фронтах, у тому числі і в Міжнародному кримінальному суді, щоб боротися з агресорами, які вчинюють такі жакливі злочини проти українців прикриваючись при цьому самим міжнародним правом. Це доповнювальний характер МКС – допомога тим членам Римського статуту, які не мають можливості чи сили для цього. Притягнення окремих громадян Росії до відповідальності за всі злочини, які вони вчинили проти нас, є питанням міжнародного справедливої для України і українського народу.

Вважаємо доцільним здійснення ратифікації Україною Римського статуту, саме це допоможе припинити безкарне скоєння воєнних злочинів, злочинів проти людяності та геноциду.

Список використаних джерел

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським співтовариством атомної енергії і їїніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 16.09.2014 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text.
2. Римський статут міжнародного кримінального суду від 16.02.2002 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text.
3. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text.
4. Міжнародний кримінальний суд: внутрішня динаміка, геополітика та Україна. Українська Гельсінська спілка з прав людини: вебсайт. URL: <https://helsinki.org.ua/articles/mizhnarodnyy-kryminalnyy-sud-vnutrishnia-dynamika-heopolityka-ta-ukraina/>

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Каненберг-Сандул О. К.